

Budgetskrivelse 2027

Grundskolenämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Utbildningsnämndernas gemensamma utmaningar	4
Grundskoleverksamheten i Malmö i nationell jämförelse.....	5
Förändringar i omvärlden.....	11
Stärkt nationell styrning inom skolområdet	11
Förändrade demografiska förutsättningar	12
Nya behov och krav på förvaltningen som arbetsgivare.....	13
Behov av förändringar i Malmö stad som helhet	14
Förändring och utveckling av nämndens verksamhet.....	16
Fortsatt utvecklingsarbete för att säkerställa varje elevs bästa skola	16
Strategiskt arbete med lokal- och resursplanering	19
Prioriterat att kompetensutveckla och behålla befintlig personal.....	21
Utvecklandet av stödjande digitala strukturer.....	22
Kommunbidrag.....	25
Riktade statsbidrag och övriga bidrag	29
Begäran om investeringsram	31
Investeringsram	31

Sammanfattning

Grundskolenämnden ansvarar för kommunal förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem. Som hemkommun har nämnden det övergripande ansvaret för utbildningen för Malmös samtliga barn och unga i åldern 6–15 år. I den egna verksamheten finns drygt 35 000 elever och i fristående verksamheter finns ungefär 5 800 elever. Alla elever som väljer en kommunal skola ska ha en skolplats, möta behöriga lärare och en tillgänglig lärmiljö. Att åstadkomma det för varje elev är grundskolenämndens grunduppdrag.

De senaste åren har nämndens budgetram möjliggjort satsningar utöver indexerad pris- och lönekomensation. De kommande åren påverkas nämndens planeringsförutsättningar i hög grad av ett minskande elevantal då elevantalet i Malmö förväntas minska med drygt 4 000 elever under de kommande tio åren. Andra förändringar i omvärlden som påverkar nämndens verksamhet är nationella reformer och en ökad statlig styrning inom skolområdet. Planerade och pågående förändringar påverkar nämndens förutsättningar och verksamhet under de kommande åren och kräver resurser.

Utifrån ovanstående planeringsförutsättningar fortsätter nämnden sitt arbete för att säkerställa varje elevs bästa skola. En väl avvägd lokal- och resursplanering och strategiskt arbete med kompetensförsörjning är viktiga komponenter för att skapa goda förutsättningar för verksamheten, särskilt när elevantalet väntas minska. Övrigt utvecklingsarbete rör bland annat läsning, tillgängliga lärmiljöer och specialiserade verksamheter samt fortsatt utveckling av stödjande digitala strukturer. För att nå alla elever och lyckas med sitt grunduppdrag behöver nämnden fortsätta samverka med bland annat övriga utbildningsnämnder och andra nämnder med ansvar för barn och unga.

Utbildningsnämndernas gemensamma utmaningar

Utbildningsnämndernas gemensamma uppdrag är av central betydelse för att uppnå stadens målsättningar om goda uppväxtvillkor för barn och unga och en jämlik stad. Långsiktiga och strategiska satsningar inom utbildningsverksamheten är nödvändiga för att stärka Malmöbornas förutsättningar för livslångt lärande och framtida självförsörjning.

Utbildningsnämnderna har att förhålla sig till ett stort antal nationella reformer, som innebär eller kan innebära en ökad statlig styrning. Det påverkar kommunens ansvar och roll inom skolväsendet och omfattar bland annat utökade krav på formell och hög kompetens, reglering av planerings- och undervisningstid, förändrade läroplaner och betygssystem samt brottsförebyggande arbete och ökad beredskap vid kris och krig. Såväl beslutade som aviserade reformer bedöms i hög grad påverka nämndernas förutsättningar och verksamhet under de kommande åren och kräver stora ekonomiska resurser.

Den demografiska utvecklingen i staden, med ett minskat antal barn i förskola och grundskola samt ett ökat antal elever i gymnasieskolan, medför ett förstärkt behov av samverkan. För att säkerställa långsiktighet krävs en samordnad planering, bland annat avseende stadsövergripande lokalplanering och kompetensförsörjning. En trygg omsorg och likvärdig utbildning förutsätter kontinuitet i mötet med barn och elever i en föränderlig omvärld.

En väl utvecklad samverkan mellan utbildningsnämnderna, inte minst avseende övergångar mellan olika skolformer, bidrar till att barn, elever och vuxna ges förutsättningar att vidareutveckla sin kompetens genom hela livet. Utbildningsnämndernas kompensatoriska uppdrag förutsätter en fortsatt nära samverkan med andra nämnder och berörda myndigheter för att möjliggöra en samlad helhetssyn på barn och elevers utveckling och lärande.

Grundskoleverksamheten i Malmö i nationell jämförelse

Lägre kostnadsutveckling för Malmös skolor jämfört med andra kommuner

Den totala kostnaden för kommunal grundskola har varit lägre i Malmö än genomsnittskommunen, Göteborg och storstadskommunerna under en längre tid. Räknat i dagens penningvärde har kostnaderna över tid legat ganska stabila i Malmö, medan kostnaderna på lång sikt har ökat mer tydligt i en genomsnittskommun och i Göteborg.

Kostnad för kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Alla kommuner (ovägt medel)	121 010	124 486	129 367	138 425	146 426	147 909
Göteborg	129 126	135 509	143 378	151 962	160 430	160 995
Kommuner med fler än 200 000 invånare (ovägt medel)	123 740	127 732	134 293	141 471	149 091	153 094
Malmö	124 372	126 606	130 123	135 334	140 824	145 194

Källa: SCB

Not: I totala kostnader ingår kostnader för lokaler och inventarier, måltider, elevhälsa, undervisning, lärmiddel, utrustning och skolbibliotek samt övriga kostnader (till exempel administration och SYV-verksamhet). Kostnader för skolskjuts ingår inte. Uppgifterna för 2025 är preliminära.

Malmö sätter resurserna i klassrummet

Malmö har under lång tid haft en högre kostnad på undervisning per elev i jämförelse med en genomsnittskommun. I nationell jämförelse läggs en stor andel av nämndens totala resurser på undervisning.

Kostnad för undervisning i kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Alla kommuner (ovägt medel)	67 868	69 810	71 602	76 892	81 042	81 322
Göteborg	74 012	74 651	78 506	85 683	88 809	90 163
Kommuner med fler än 200 000 invånare (ovägt medel)	70 601	71 338	73 684	79 575	87 494	89 176
Malmö	75 891	77 358	79 587	84 795	86 178	88 189

Källa: SCB.

Not: I undervisningskostnader ingår samtliga kostnader för läro- och timplanebundna aktiviteter, d.v.s. i huvudsak lärarnas och andra pedagogers löner (t.ex. fritidspedagoger, förskollärare och specialpedagoger). Uppgifterna för 2025 är preliminära.

Malmöns niondeklassare har högt meritvärde sett till elevernas socioekonomiska förutsättningar

Det genomsnittliga meritvärdet i Malmö kommunala skolor 2025 var 229,8. Det är högre än i en genomsnittskommun men under storstädernas genomsnitt. SKR och SCB tog tidigare fram ett nyckeltal som tog hänsyn till en kommuns socioekonomiska struktur. Den senaste mätningen från 2024 visade att det genomsnittliga meritvärdet i Malmö då var 8,8 poäng högre än förväntat utifrån stadens socioekonomiska struktur.

Genomsnittligt meritvärde (åk 9), kommunala skolor	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Alla kommuner (ovägt medel)	219,6	220,4	217,1	216,9	215,8	215,3
Göteborg	219,9	220,2	220,5	217,2	219,8	224,3
Kommuner med fler än 200	232,3	233,2	232,4	231,7	232,2	235,0

Genomsnittligt meritvärde (åk 9), kommunala skolor	2020	2021	2022	2023	2024	2025
000 invånare (ovägt medel)						
Malmö	224,6	229,8	228,6	228,9	229,4	229,8

Källa: Skolverket (Siris).

Not: Elevernas sammanlagda meritvärde dividerat med antal elever som fått betyg i minst ett ämne enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet i årskurs 9. Betygen mäts före provning. Uppgiften avser elevresultat, vårterminen, för referensåret.

Malmö har en hög andel elever som är inskrivna i fritidshemmet

En annan av verksamhetens styrkor, som ger goda förutsättningar för att kunna arbeta med skolans kompensatoriska uppdrag på ett framgångsrikt sätt, är att Malmö har en hög andel elever inskrivna i fritidshemmet i nationell jämförelse. Under de senaste åren har Malmö legat på en högre nivå än både genomsnittskommunen och storstadskommunerna.

Andel barn 6-12 år inskrivna i fritidshem	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Alla kommuner (ovägt medel)	52 %	51 %	51 %	54 %	55 %	55 %
Göteborg	51 %	52 %	54 %	57 %	59 %	60 %
Kommuner med fler än 200 000 invånare (ovägt medel)	54 %	55 %	55 %	57 %	58 %	58 %
Malmö	61 %	61 %	61 %	63 %	63 %	62 %

Källa: SCB.

Not: Antal barn 6-12 år inskrivna i fritidshem dividerat med antal barn 6-12 år. Avser samtlig regi.

I Malmö går en hög andel elever i kommunala skolor

I jämförelse med andra stora kommuner i Sverige går en hög andel av

eleverna i Malmö i kommunala skolor som ligger i kommunen. Andelen har varit relativt stabil över tid i Malmö.

Andel elever i grundskola F-9 i fristående skola i kommunen eller skola i annan kommun	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Alla kommuner (ovägt medel)	11,0 %	11,3 %	11,2 %	11,3 %	11,4 %	11,2 %
Göteborg	22,4 %	22,6 %	22,8 %	22,8 %	23,5 %	23,9 %
Kommuner med fler än 200 000 invånare (ovägt medel)	21,1 %	21,1 %	21,0 %	20,8 %	21,1 %	21,0 %
Malmö	16,2 %	15,9 %	15,4 %	15,8 %	15,9 %	15,6 %

Källa: SCB.

Malmö elever får allt bättre socioekonomiska förutsättningar

Elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen har förbättrats i Malmö de senaste åren. Förutom att fler elever har högutbildade föräldrar och att det är färre elever som är nyanlända, bor eleverna i större utsträckning med båda vårdnadshavarna, och en mindre andel av vårdnadshavarna får ekonomiskt bistånd. I nationell jämförelse har Malmö fortsatt lägre andel elever med högutbildade föräldrar än storstadskommunerna, men högre andel än genomsnittskommunen. Malmö har fortsatt också en högre andel elever med utländsk bakgrund och som är nyanlända än genomsnittskommunen och storstadskommunerna, även om andelen nyanlända sjunker i både Malmö och i övriga storstadskommuner.

Även om de socioekonomiska förutsättningarna förbättrats totalt på Malmönivå skiljer sig elevernas förutsättningar mycket mellan skolorna i Malmö.

Andel elever med högutbildade föräldrar i kommunal grundskola åk 1-9	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Alla kommuner (ovägt medel)	52 %	52 %	53 %	55 %	56 %	58 %
Göteborg	63 %	64 %	64 %	66 %	68 %	69 %
Kommuner med fler än 200 000 invånare (ovägt medel)	65 %	66 %	67 %	68 %	70 %	71 %
Malmö	58 %	59 %	59 %	61 %	63 %	65 %

Källa: Skolverket.

Not: Högutbildade föräldrar har eftergymnasial utbildning.

Andel elever med utländsk bakgrund i kommunal grundskola åk 1-9	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Alla kommuner (ovägt medel)	23 %	23 %	23 %	23 %	22 %	
Göteborg	36 %	37 %	38 %	37 %	38 %	38 %
Kommuner med fler än 200 000 invånare (ovägt medel)	36 %	36 %	37 %	36 %	36 %	
Malmö	52 %	52 %	52 %	52 %	51 %	51 %

Källa: Skolverket.

Not: Elever med utländsk bakgrund är födda utomlands eller har föräldrar

som båda är födda utomlands. För 2025 saknas medelvärde för alla kommuner och kommuner med fler än 200 000 invånare.

Andel nyanlända elever och elever med okänd bakgrund i kommunal grundskola åk 1–9	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Alla kommuner (ovägt medel)	7,0 %	5,3 %	4,8 %	4,0 %	3,6 %	3,3 %
Göteborg	6,7 %	5,7 %	5,7 %	5,4 %	5,0 %	4,9 %
Kommuner med fler än 200 000 invånare (ovägt medel)	7,3 %	6,1 %	5,7 %	5,0 %	4,6 %	4,2 %
Malmö	10,0 %	8,3 %	7,3 %	6,4 %	5,7 %	5,1 %

Källa: Skolverket.

Not: Nyanlända är elever som har kommit till Sverige under de senaste 4 åren. De har inte bott i Sverige eller gått i svensk skola tidigare.

Förändringar i omvärlden

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka viktiga beslut, händelser och förändringar i omvärlden förväntas påverka nämndens verksamhet under 2027 och framåt, samt på vilket sätt?
- Vilka förändringar ser nämnden behov av i Malmö stad som helhet som skulle möjliggöra förbättringar i den egna verksamheten? Hur kan nämnden bidra till att underlätta måluppfyllelsen och/ eller minska nettokostnaderna för Malmö stad som helhet?

Stärkt nationell styrning inom skolområdet

Liksom hela utbildningsväsendet står grundskolenämnden inför ett stort antal och omfattande nationella reformer. Riksdagen har under 2025 och 2026 fattat beslut om eller behandlar ett antal propositioner som sammantaget innebär betydande förändringar för nämndens verksamhet. Beslutade och förslagna förändringar påverkar både utformningen av och innehållet i undervisningen, genom reformer såsom tioårig grundskola, förändrade läro- och kursplaner och betygssystem och reglering av lärares planerings- och undervisningstid. Sammantaget medför förändringarna en förstärkt statlig styrning av skolan, vilket påverkar både nämndens och stadens ansvar och roll i utbildningsväsendet. Implementeringen av ny lagstiftning och styrdokument kommer att kräva mycket av verksamheten de kommande åren. Mot bakgrund av detta är det av stor vikt att förvaltningen och skolorna får ordentligt med tid och resurser att förbereda och implementera reformerna. Verksamheten behöver också ges arbetsro och långsiktiga förutsättningar så att reformerna kan få avsedd effekt på alla skolor.

En av de större förändringarna är att riksdagen har beslutat att införa en tioårig grundskola, vilket innebär att förskoleklassen integreras i grundskolan från och med hösten 2028. Därmed försvinner förskoleklassen som en egen skolform. Reformen berör bland annat organisation, timplan, administration och kompetensförsörjning. Hösten 2028 väntas också nya läroplaner och ett nytt betygssystem börja gälla, tillsammans med ett nytt regelverk kring tidiga stödinsatser och särskilt stöd. Tillsammans har de en stor påverkan på undervisningens innehåll och verksamhetens arbete med särskilt stöd. Indirekt medför de också behov av anpassningar i olika verksamhetssystem. Utöver det väntas även förändringar rörande arbetet med trygghet och studiero samt elevhälsa. Vidare har utredningar också presenterat förslag gällande skärpta villkor för friskolesektorn som kan komma att införas under kommande år.

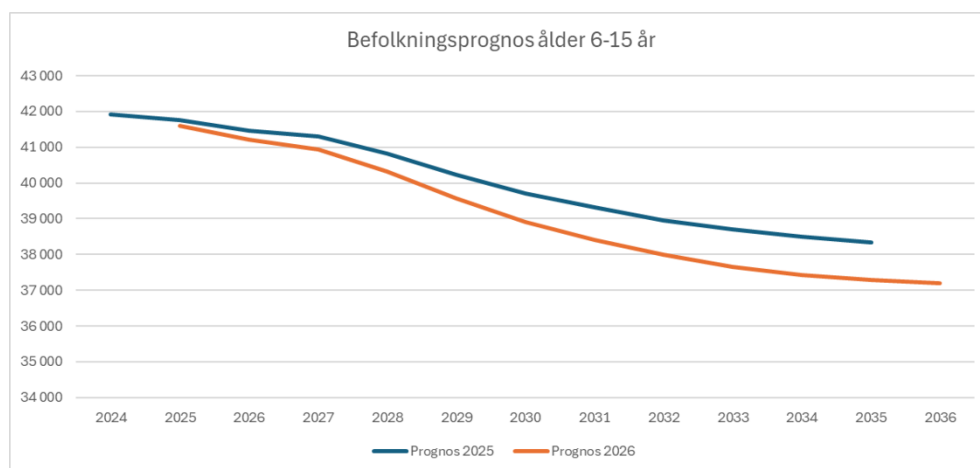
Det finns också flera beslut och förslag som handlar om personalens förutsättningar och uppdrag. I september 2025 infördes det nationella professionsprogrammet för rektorer, lärare och förskollärare, vilket innehåller strukturer för kompetensutveckling och ett frivilligt

meriteringssystem. I en senare proposition föreslås en statlig reglering av lärares undervisnings- och planeringstid, vilket till exempel kan påverka antalet tjänster. Det finns också en utredning om rektors förutsättningar att utöva pedagogiskt ledarskap som föreslår åtgärder för att minska den administrativa belastningen för rektorer. I samband med införandet av tioårig grundskola föreslås även anpassningar gällande legitimation och behörighetskrav för lärare, och det införs utökade registerkontroller i samband med anställning i skolan.

Utöver reformer som rör skolområdet specifikt har riksdagen beslutat om en bidragsreform med aktivitetskrav för personer som får kommunalt försörjningsstöd som kan påverka nämndens verksamhet framöver. Huvudinriktningen i den nya lagstiftningen är att föräldrar med barn över ett år upp till skolåldern ska delta i aktiviteter upp till 30 timmar i veckan efter förmåga om de får ekonomiskt bistånd från kommunen. Möjligheten för socialtjänsten att ställa krav på aktivitet kan inte göras i större utsträckning än vad tillgången till plats i förskola eller fritidshem i kommunen medger. Reformen betyder att flera hundra barn som idag inte går på fritids kan skrivas in på fritidshem från och med oktober 2026 och framåt.

Förändrade demografiska förutsättningar

Fram till för några år sedan skedde en betydande ökning av antalet barn i grundskoleåldern i staden. Enligt nuvarande befolkningsprognos väntas istället en befolkningsminskning under de kommande tio åren. År 2036 förväntas det bo 4 400 färre barn i grundskoleålder i Malmö jämfört med 2025, vilket är en minskning med 10,6 procent. Den föregående befolkningsprognosen förutspådde en minskning med cirka 3 500 elever fram till 2035.

Källa: Malmö stads befolkningsprognos 2026

Den prognostiserade befolkningsutvecklingen för barn i grundskoleålder under kommande tio år är inte jämnt fördelad över Malmö. I flera delar av

staden förväntas antalet grundskolebarn minska medan antalet barn förväntas öka i delar av staden som byggs ut, exempelvis Västra Hamnen och Nyhamnen.

Samtidigt har både antalet och andelen elever som går i anpassad grundskola ökat och förväntas fortsätta öka under kommande år. Ökningen följer en utveckling som pågått de senaste tio åren. När förskoleklassen försvinner som en egen skolform 2028 kommer den anpassade grundskolan också att utökas med ett år, vilket förväntas bidra till att det totala antalet barn i skolformen kommer att öka ytterligare.

Tillsammans med stadens övriga utbildningsnämnder, arbetsmarknads- och socialnämnden samt funktionsstödsnämnden bedömer nämnden att behovet av samverkan kring barn och elever med omfattande och sammansatta stödbehov fortsatt ökar. Antalet barn och elever med omfattande behov, däribland barn och elever med stora medicinska behov, neuropsykiatriska eller intellektuella funktionsnedsättningar samt barn och elever med problematisk skolfrånvaro, har ökat över tid. Dessa barn och elever är särskilt sårbara och har ofta behov av samtidiga och samordnade insatser från flera nämnder för att säkerställa trygghet, kontinuitet och goda uppväxtvillkor.

Nya behov och krav på förvaltningen som arbetsgivare

Nationella reformer och demografins påverkan

Flera av de beslutade och väntade nationella reformerna påverkar staden, nämnden och förvaltningen som arbetsgivare, till exempel det nationella professionsprogrammet och förslag gällande lärares undervisnings- och planeringstid och rektors förutsättningar. Nämndens förändrade demografiska förutsättningar påverkar också, nämnden står inför ett nytt rekryteringsläge och en allt högre andel behöriga lärare undervisar i Malmös skolor. Mot bakgrund av elevminskningen görs bedömningen att nämnden framåt behöver fokusera på att kompetensutveckla och behålla befintlig personal, snarare än att attrahera och rekrytera nya medarbetare.

Stadsövergripande förändringar och beslut

Nämndens strategiska arbete med kompetensförsörjning och kompetensutveckling påverkas också av kommunala beslut eller förändrade stadsgemensamma processer.

Malmö stad har fattat beslut om två olika förmånsmodeller för att underlätta och stimulera fortsatt arbete för medarbetare som närmar sig pensionsåldern. Detta som ett led i kompetensförsörjningen och att vara en attraktiv arbetsgivare. Modellerna möjliggör för förvaltningen att behålla kompetens och därmed minska kompetensgapen som uppstår genom förändringar i demografin samt nationella reformer. Berörda medarbetare får nya förutsättningar för en mer flexibel avgång genom deltidsarbete och kan även erbjudas en premie för att stanna kvar i arbete.

Kommunfullmäktige har också fattat beslut om ett riktvärde på högst 30

medarbetare per chef, som ett led i att förbättra chefers förutsättningar och arbetsmiljö. Enligt en tidigare kalkyl skulle det innebära att förvaltningen behöver tillsätta ytterligare nio chefer, vilket medför en kostnadsökning. Frågan är dock mer komplex och en verksamhetsanalys och genomförandeplan ska tas fram.

Under 2025 inledde staden en satsning på arbetsskor, och under 2026 innefattar den medarbetare i för- och grundskolan. Satsningen gäller medarbetare inom pedagogisk verksamhet och som vistas mycket utomhus. Stadens satsning på arbetsskor förväntas pågå under en längre tid och utifrån framtida beslut bör nämnden kompenseras för den extra kostnad som uppstår under kommande år.

Visselblåsarfunktionen i Malmö stad etablerades 2022 och grundskoleförvaltningen har det högsta antalet ärenden i staden. Ärendena avser främst rekrytering, hälsa och säkerhet, arbetsmiljö samt övriga interna förhållanden. Ärendena har ökat under de två senaste åren och för att upprätthålla en rättssäker hantering kräver arbetet resurser, särskilt vad gäller utredarkompetens inom HR. Under 2026 reviderades riktlinjerna för centralt i staden och grundskoleförvaltningens kompletterande riktlinjer kommer att revideras under hösten 2026.

I staden pågår också ett arbete med att ersätta nuvarande vikariebank med motsvarande funktion i det stadsgemensamma systemet Medvind. I samband med detta ser förvaltningen över nuvarande arbetssätt för vikariehantering. Med start 2026 analyseras verksamheternas behov och hur förvaltningen kan skapa bättre överblick och styrning av vikarieanvändningen. Arbetet sker tillsammans med stadskontoret och HR-service.

Lönebildning

Inför lönebildningsåret 2027 ska nya nationella kollektivavtal framförhandlas för samtliga avtalsområden utom Akademikeralliansen. Förändringar i avtalen kommer medföra behov av kompetensutvecklingsinsatser för förvaltningens chefer och HR-konsulter. I syfte att bättre leva upp till löneavtalens intentioner om ökad lönespridning behöver förvaltningen arbeta fram verktyg som ger bättre förutsättningar för chefer att göra bedömning och lönesättning i löneöversyn såväl som nylönesättning.

Ett flertal av de nationella reformerna som väntas kommer förmodligen också leda till ett ökat behov av fler behöriga lärare, vilket medför ökade lönekostnader. Förvaltningens lönestruktur för olika befattningar kommer att analyseras inför beslut om eventuella prioriteringar i löneöversyn 2027, vilka blir en del i stadens inriktning för lönebildning 2027. I samband med denna process efterlyser grundskoleförvaltningen ett mer stadsgemensamt perspektiv på löneöversyn kopplat till planering och budget.

Behov av förändringar i Malmö stad som helhet

Staden skulle gynnas av en mer sammanhållen styrning

Stadens gemensamma arbete - och därmed Malmöborna - gynnas av att stadens styrsignaler går i linje med de gemensamma målen. Grundskolenämnden har tidigare påtalat vikten av en sammanhållen styrning och att staden undviker parallella policys, styrdokument eller andra uppdrag utan tydlig koppling till målarbetet.

De senaste åren har nämnden sett en positiv utveckling inom områden, men nu har behovet av en mer sammanhållen styrning aktualiserats igen. Kommunfullmäktige har bland annat fattat beslutat om flera parallella handlingsplaner för olika typer av rasism. I staden pågår också många, och ofta parallella, arbetsprocesser kring områden som hållbarhet, mänskliga rättigheter och lokal utveckling. Grundskolenämnden ser också ett behov av ett mer stadsgemensamt perspektiv på kopplingen mellan löneöversyn och planering och budget, till exempel gällande koordinering mellan budgetarbetet och uppräknings av lönekostnader eller eventuella prioriteringar i löneöversynen.

Lokal utveckling

Alla Malmöbor ska känna att staden tillhör dem och att de är delaktiga i stadens utveckling. Även om segregationen och ojämlikheten enligt flera mått har minskat de senaste åren kvarstår betydande skillnader i livsvillkor och hälsa mellan olika delar av Malmö. Därför behöver arbetet för ökad jämlikhet fortsätta och förstärkas. Ett sådant arbete kräver bättre samordning och ökad samverkan, både mellan stadens egna verksamheter och tillsammans med andra lokala aktörer.

Fritidsförvaltningen samordnar arbetet med Lokal utveckling vars mål är att stärka delaktigheten, öka tryggheten och främja en positiv lokal utveckling i hela Malmö. Arbetet tar sin utgångspunkt i lokala behov och utformas och genomförs i samverkan med föreningsliv, näringsliv, fastighetsägare, religiösa samfund och myndigheter. Alla nämnder arbetar redan med lokala behov, om än på olika sätt och utifrån olika förutsättningar. Genom ökad samverkan kan verksamheterna i högre grad riktas och anpassas efter lokala behov, nå grupper och områden som i dag står längre ifrån stadens gemensamma utveckling samt identifiera gemensamma mönster, trender och utmaningar. På så sätt kan det lokala arbetet tydligare kopplas samman med stadens övergripande mål och bidra till en hållbar utveckling för hela Malmö. Grundskolenämnden ser lokal utveckling som en möjlighet att stärka det förebyggande arbetet och som ett stöd för att anpassa nämndens insatser efter lokala förutsättningar och nå relevanta samverkanspartners i stadens olika geografiska delar.

Förändring och utveckling av nämndens verksamhet

Här besvarar nämnden följande frågeställning:

- Vilka verksamhetsförändringar, effektiviseringar eller kvalitetsutveckling pågår eller planeras inom nämnden framöver? Beskriv även förändrade arbetssätt och/eller samarbete med andra som leder till förbättrad kvalitet och/eller minskade kostnader.

Fortsatt utvecklingsarbete för att säkerställa varje elevs bästa skola

Förberedelser inför beslutade och kommande nationella reformer

Beslutade och väntade nationella reformer påverkar verksamheten på flera nivåer. På den övergripande förvaltningsnivån innebär det bland annat att kunna stödja såväl skolverksamheterna som huvudmannanivån i förändringsarbetet genom utbildningsinsatser, översyn av rutiner och styrdokument samt genom att de nationella reformerna ställer krav på förändrade processer för stöd, styrning och uppföljning.

På förvaltningsnivå är implementeringsarbetet organiserat som ett projekt och indelat i fyra kluster, 1) lärarprofession och undervisningsförutsättningar, 2) utbildningens struktur, pedagogik och didaktik, 3) elevhälsa och förstärkt stöd och 4) trygghet och studiero. Inom flera kluster pågår arbete för att undersöka skolornas stödbehov för att kunna möta dessa på bästa möjliga sätt. För beslutade förändringar har arbetet kommit lite längre, gällande föreslagna förändringar innebär arbetet just nu framförallt planering och förberedelse. I takt med att riksdagen fattar beslut och förändringarna börjar gälla kommer de medföra större och större förändringar även på skolnivå.

Förvaltningens åtagandeplan och övergripande utvecklingsarbete

Inom ramen för förvaltningens systematiska kvalitetsarbete upprättas en åtagandeplan inför varje läsår. Åtagandeplanen utgår från utmaningar som identifierats i föregående läsårs kvalitetsrapport och i planen beskrivs förvaltningens mest prioriterade utvecklingsarbete.

I förvaltningens åtagandeplan för 2025/26 beskrivs ett utvecklande åtagande om elevernas läs- och skrivförmåga. Åtagandet har pågått sedan 2024 och planeras att pågå till december 2026. Det syftar till att ge såväl enskilda skolenheter som huvudmannans ett stöd för att systematiskt kunna arbeta med läs- och skrivutveckling, så att eleven i klassrummet ska få goda förutsättningar att utveckla sin läs- och skrivförmåga. Åtagandeplanen lyfter också fram ett urval av övrigt utvecklingsarbete som har koppling till tidigare identifierade utmaningar och avslutade åtaganden, till exempel matematik, svenska som andraspråk och tillgängliga och specialiserade lärmiljöer.

Förvaltningen arbetar också med att utveckla sina övergripande strukturer för systematiskt kvalitetsarbete, bland annat utifrån Skolverkets uppdaterade stödmaterial om systematiskt kvalitetsarbete. Från och med 2027 kommer det inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet till exempel föras utökade dialoger med nämnden angående verksamhetens resultat och förutsättningar. Systematiskt kvalitetsarbete handlar också om att identifiera utmaningar och behov i verksamheten och hur förvaltningen kan stödja skolorna utifrån det. Projektet *Samlade insatser* har det övergripande syftet att uppnå en mer sammanhållen styrning av förvaltningens verksamhetsnära stöd till skolor som behöver utveckla kvaliteten i utbildningen. Generella insatser ska erbjudas alla skolor, specifika insatser för vissa skolor och riktade insatser för några få. Det här kommer medföra nya arbetssätt och förvaltningsövergripande samarbeten för att möta skolornas behov.

Arbete för ökad trygghet och studiero

Flera nationella förslag gällande arbetet med trygghet och studiero väntas börja gälla redan den 1 augusti 2026. Förslagen syftar till att åstadkomma bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan genom flera samverkande åtgärder. Bland annat föreslås att huvudmannens och rektorns ansvar för trygghet och studiero ska förtydligas, att skolan ska göras mobilfri, att dagens ordningsregler ska byta namn till skolregler och bli skolgemensamma och innehålla en konsekvensbeskrivning vid överträdelse av reglerna och att ett förväntansdokument på skolans förväntningar på elever och deras vårdnadshavare ska tas fram. Vidare föreslås stärkta möjligheter att använda disciplinära åtgärder så som utvisning ur undervisningslokalen, tillfällig omplacering inom eller utanför den egna skolenheten och avstängning. Likaså ska det bli möjligt att bedriva akutskola på entreprenad.

Verksamhetens arbete med trygghet och studiero var prioriterat redan innan de föreslagna förändringarna och syftar till att stärka skolornas förmåga att förebygga och hantera ordningsstörningar, kränkningar och annat som påverkar studieron negativt. Utifrån de förväntade lagändringarna har förvaltningen en samordnad planering för att rutiner, system och statistikrapportering ska vara uppdaterade när lagändringarna träder i kraft. Verksamheten och personal ska då också ha fått information och stöd samt kunna arbeta i enlighet med de nya bestämmelserna.

Elevhälsa och särskilt stöd

Förvaltningen stödjer skolorna i deras kapacitetsbygge i arbetet med särskilt stöd. Stödet innefattar bland annat att erbjuda skolor utbildning i att utreda elevers behov av särskilt stöd, vägledning till rektorer och handledning till personal. För likvärdighet omfattar stödet även regelbunden kvalitetssäkring och analys av skolors dokumentation av det särskilda stödet. Det riktas också insatser mot skolledare i anpassad grundskola om särskilt stöd i den skolformen. Framöver behöver arbetet anpassas utifrån väntade nationella förändringar gällande bestämmelserna om bland annat garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd.

På nationell nivå har en utredning också presenterat förslag som rör

elevhälsans uppdrag och arbete. Förslagen handlar bland annat om att bredda elevhälsans uppdrag, ett utökat antal hälsobesök och hälsosamtal samt en likvärdig tillgång till elevhälsan. Förslagen rör också samverkan mellan skola, socialtjänst och hälso- och sjukvård. Det påverkar nämndens arbete med tidiga insatser och frånvaro och kan medföra behov av förändrade strukturer för samverkan med bland annat socialtjänsten och Region Skåne.

Med start läsåret 2025/26 startade förvaltningen upp specialiserade verksamheter i form av resursskolor för de elever som har störst behov av ett omfattande och varaktigt särskilt stöd. Inför läsåret 2026/27 har söktrycket varit högt vilket bekräftar bilden av att behovet av platser på resursskolor är stort. Samtliga platser har fyllts men det finns elever inom målgruppen som inte har kunnat erbjudas en plats och som nu står på reservlista. De elever som inte får plats på en resursskola ska istället få stöd i sina ordinarie skolor. Det ställer höga krav på skolorna att möta upp dessa elevers stödbehov på ett likvärdigt sätt. Behovet av insatser inom särskilt stöd bedöms vara stort och i samband med Nämndsbudget 2026 gav grundskolenämnden förvaltningen i uppdrag att utreda huruvida skolorna har tillräckliga ekonomiska och organisatoriska förutsättningar för att säkerställa elevers lagstadgade rätt till särskilt stöd.

Samverkan och tidiga insatser

Utbildningsnämnderna och arbetsmarknads- och socialnämnden ser strukturerad samverkan kring tidiga och gemensamma insatser som avgörande för likvärdiga uppväxtvillkor för barn och unga. Ökad nationell styrning av utbildning och arbetsmarknad kommer att kräva en utökad och systematisk samverkan på alla nivåer, från förskola till vuxenutbildning. Samverkan är också en grundläggande förutsättning för nämndernas arbete med tidiga och förebyggande insatser. Detta går i linje med nämndernas grunduppdrag och möter även intentionerna i den nya socialtjänstlagen.

Nämnderna behöver ges långsiktigt hållbara förutsättningar för att kunna bibehålla och vidareutveckla samverkan. Tidiga insatser bidrar till en gynnsam utveckling för både barn, unga och vuxna och dessutom till att mer effektivt använda samhällets resurser för att undvika mer kostsamma insatser längre fram.

Gemensamma insatser behöver ges på den arena där barn, unga och vuxna befinner sig, exempelvis i förskola, skola och vuxenutbildning. Samverkansmodellen *Trygga barnet*, som ger barn och deras vårdnadshavare samordnat stöd i ett tidigt skede, lägger en viktig grund för det gemensamma arbetet i staden. Samverkan genom förskolesocionomer och skolsociala team är ytterligare exempel på gemensamt arbete som bidrar till att tidigt upptäcka barn och unga som befinner sig i början av en ogynnsam utveckling. Stadens arbete för lokal utveckling och bidrar med strukturer för gemensamt arbete med barns och ungas uppväxtvillkor.

Utbildningsnämnderna och arbetsmarknads- och socialnämnden samverkar också med funktionsstödsnämnden kring barn och elever med omfattande

och sammansatta stödbehov, såsom stora medicinska behov, funktionsnedsättningar eller problematisk skolfrånvaro. Nämnderna behöver fortsätta att prioritera och utveckla gemensamma insatser, bland annat genom kompetensutveckling för att stärka den generella kunskapen om funktionsnedsättningar samt om risk- och skyddsfaktorer kopplade till barns sårbarhet. Särskilt viktigt är att skapa förutsättningar för tidiga och förebyggande insatser samt välfungerande övergångar mellan hem, förskola, skola och andra stödinsatser.

Samverkan mellan arbetsmarknads- och socialnämnden, grundskolenämnden och funktionsstödsnämnden sker genom etablerade samverkansforum samt genom operativa former, där flera aktörer samverkar kring komplexa barnärenden. Nämnderna bedömer att fortsatt och stärkt samverkan är en förutsättning för att möta målgruppens behov på ett effektivt och hållbart sätt.

Strategiskt arbete med lokal- och resursplanering

Långsiktig lokalplanering

Den prognostiserade minskningen av antalet barn i grundskoleålder innebär nya utmaningar och möjligheter i lokal- och resursplaneringen. I takt med ett minskande behov av grundskoleplatser bedöms det finnas möjlighet att avveckla paviljonger och lokaler med brister inom det befintliga beståndet. Nuvarande planeringsläge innebär också att det är nödvändigt att skjuta på majoriteten av tidigare planerade nybyggnationer, för att undvika ökade hyreskostnader samt säkerställa att lokaler kan nyttjas på ett effektivt sätt.

Under kommande tioårsperiod förväntas samtidigt ett ökat lokalbehov för elever inom anpassad grundskola då elevgruppen har ökat och förväntas öka även kommande år. För att möta det förväntade behovet behövs det därför tillskapas nya platser. Det finns även ett behov av att ersätta tillfälliga och inte ändamålsenliga lokaler som idag används för anpassad grundskola.

I nämndens lokalbehovsplan finns en omfattande planering för att tillskapa nya platser för anpassad grundskoleverksamhet. Genom att minska antalet skolplatser på ett antal grundskolor och anpassa delar av lokalerna kan det tillskapas nya platser för anpassad grundskoleverksamhet av platser i befintliga lokaler. Syftet är att samlokalisera grundskola och anpassad grundskola i samma lokaler, vilket bedöms ha ett flertal fördelar. En samlokalisering ger fler kontaktytor mellan elever och personal i respektive skolform att mötas, vilket öppnar upp för ökat samarbete och lärande mellan verksamheterna. En samlokalisering gör även att nämndens lokalnyttjande kan effektiviseras, genom att platser för anpassad grundskola tillskapas i lokalytor som tidigare använts av grundskola. På så sätt minskas även behovet av att bygga nytt, vilket bedöms minska nämndens hyreskostnader, bidra till ett ansvarsfullt lokalnyttjande inom Malmö stad och minska stadens klimatpåverkan.

Lokalanpassningen är dock utmanande och ställer höga krav på att lokalytorna nyttjas effektivt, då anpassad grundskoleverksamhet ställer andra krav på fysisk tillgänglighet, är mer ytkrävande och har behov av att samnyttja salar för undervisning i praktiska och estetiska ämnen. Med hänsyn till det förväntat minskade elevunderlaget inom grundskola under kommande 10 år bedöms inriktningen dock som möjlig.

En central del i planeringen av lokaler och skolplatser är att säkerställa att alla skolpliktiga barn i Malmö kan erbjudas en skolplats i ändamålsenliga, säkra och resurseffektiva lokaler inom ett rimligt avstånd till sin bostad. Samtidigt behöver planeringen av lokaler och skolplatser behöva väga in hur man skapar bäst förutsättningar för att varje elev får det stöd den behöver.

Strategiska ställningstaganden och resursplanering

För att åstadkomma en planering som ger effekt för varje elev är en central inriktning att sträva efter att skapa goda förutsättningar för skolenheterna avseende organisation, pedagogisk verksamhet och ekonomi. Detta kräver att flera perspektiv beaktas genomgående i planering av lokaler eller platser – förvaltningens och skolenheternas ekonomiska förutsättningar, lokalers skick och ändamålsenlighet, behovet av skolplatser över staden och önskemål i Söka skola samt vilka organisatoriska förutsättningar som är mest gynnsamma för skolenheter. Resursplaneringen beaktar och prioriterar mellan olika perspektiv, med målet inställt på den planering som bedöms ge störst effekter för förvaltningens verksamhet som en helhet.

På sikt ses ett minskande elevunderlag som innebär såväl nya utmaningar som möjligheter för skolplaceringsprocessen. Som en del av resursplaneringen ska skolplaceringsprocessen bidra till en ändamålsenlig och effektiv fördelning av grundskolenämndens resurser till skolorna, säkerställa en likvärdig och rättssäker skolplacering samt att vårdnadshavares aktiva önskemål beaktas i så stor utsträckning som möjligt. Samtidigt som det minskande elevunderlaget kommer innebära fler platser att söka för stadens vårdnadshavare krävs en aktiv planering för att undvika för stora skillnader i elevantal mellan skolor med högt söktryck och skolor med lägre söktryck. Resursplaneringen behöver därmed framöver arbeta med att balansera intresset mellan ett högt antal valbara platser och en hållbar resursfördelning mellan nämndens skolenheter. En välgrundad planering av skolplatser kan även bidra till att grundskolenämnden fortsatt har en god geografisk spridning av skolenheter inom staden.

Skolplacering och skolskjuts

I januari 2027 genomförs den tionde upplagan av Söka skola inför förskoleklass och årskurs 7. I samband med Söka skola 2027 kommer cirka 6 000 elever bjudas in och inför aktuell ansökningsperiod kommer förvaltningen genomföra informationsinsatser för att underlätta processen för vårdnadshavarna. Vårdnadshavare för samtliga av de inbjudna eleverna kommer få en informationsfolder hemskickad. Utöver detta kommer förvaltningen fortsatt att vidta särskilda kommunikationsinsatser i områden där svarsfrekvensen historiskt sett har varit låg och samarbetet med förskoleförvaltningen och friskolorna kommer att fortsätta. Den som inte kan

ansöka via våra digitala kanaler eller som har frågor kan få hjälp på genom Malmö stads kontaktcenter samt via telefon. För de elever som vill byta skola erbjuder förvaltningen en skolbytesperiod per termin. För de elever som flyttar inom kommunen under löpande termin erbjuder förvaltningen även möjligheten att ansöka om skolbyte, enligt rutinerna som gäller vid flytt inom Malmö.

I samband med Söka skola 2026 valde fem fristående huvudmän att, inom ramen för grundskoleförvaltningens IT-system, samordna sina antagningsprocesser med förvaltningen. Förvaltningen kommer fortsätta att verka för att fler kommer att delta i den samordnade antagningen under Söka skola 2027. Samordningen har många fördelar, vilka kommer bli mer påtagliga i takt med att fler fristående huvudmän väljer att ansluta sig till den gemensamma ansöknings- och antagningsprocessen.

Organisationen av skolskjutsen i förvaltningen har behov av att utvecklas för att skapa bättre förutsättningar för elever och skolor. Ansvaret för skolskjuts är idag delat mellan en central funktion på förvaltningen och skolorna. Det pågår ett långsiktigt arbete för att förbättra och säkerställa en robust, hållbar och effektiv skolskjutsorganisering. En av de planerade aktiviteterna i detta arbete är att förbereda för att beslutet om tilldelningen av färdväg beslutas av den centrala funktionen på förvaltningen istället för på skolorna från och med januari 2027.

Under 2024 gav kommunfullmäktige grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt servicenämnden i uppdrag att utreda om helhetsansvaret för skolskjuts bör ligga under en och samma nämnd. I åiterrapporteringen av uppdraget från januari 2026, föreslås en rad förbättringsområden kopplade till skolskjuts. Ansvaret för trafikplanering och utförande av skoltaxi vilar idag på leverantören för skoltaxi. Rapporten lyfter bland annat vikten av att Malmö stad övertar ansvaret för trafikplaneringen för att lyckas med att säkerställa en ändamålsenlig skolskjuts. När beslut har fattats i kommunfullmäktige behöver förvaltningen vara beredd på att implementera förbättringarna.

Prioriterat att kompetensutveckla och behålla befintlig personal

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling

Ett minskande elevantal innebär nya förutsättningar och utmaningar med kompetensförsörjning och kompetensutveckling under kommande år. Även de reformer som beslutats eller föreslagits på nationell nivå, såsom professionsprogrammet, och andra faktorer påverkar. Inom anpassad grundskola bedöms behovet av platser och därmed även personal öka, likaså ökar krav på och behov av olika kompetenser inom skolformen. Elevminskningen respektive reformerna förväntas också leda till ökad lärarbehörighet och att läraryrket blir mer attraktivt, vilket kan underlätta rekryteringen av personal med rätt kompetens. Framöver kommer det också att ställas krav på fortbildning för skolpersonal och därmed blir organisering av arbetet och vikariebemanning viktiga aspekter.

Sammantaget kommer det att krävas resurser för att rekrytera, kompetensutveckla och bemanna utifrån de ökade statliga kraven och förändringarna.

För att möta kompetensutmaningarna pågår bland annat arbete med friskfaktorer i arbetsmiljön, verksamhetsförlagd utbildning (VFU), samt uppdragsutbildningar för grundlärare fritidshem och svenska som andraspråk. Utvecklingsarbete avseende befattningen elevassistent fortsätter också. Inom det har förvaltningen bland annat utarbetat en kompetensmodell samt genomfört en översyn av kravprofiler. Fortsatt arbete avser utformningen av en anpassad introduktion samt insatser för kompetensutveckling.

Introduktion och bemanningspool

Utifrån förvaltningens interna kontroll har brister i efterlevnad och tillämpning av introduktionsprocessen identifierats gällande både nya chefer och nya medarbetare. För att åtgärda bristerna satsar förvaltningen bland annat på ett digitalt system för introduktion och kompetenshöjande insatser för chefer.

Vidare arbetar förvaltningen för att utveckla strukturerad och långsiktigt hållbar bemanningslösning för svårmatchade medarbetare som befinner sig i omställningsprocess. Genom en bemanningspool kan dessa medarbetare tillfälligt användas i en bemanningspool, där de utför tidsbegränsade arbetsuppgifter på skolor i väntan på lämplig tillsvidareplacering. Förvaltningen undersöker en manuell interimslösning av en bemanningspool i väntan på ordinarie införande av nytt system som bedöms klara av kraven för en vidare ordinarie hantering.

Utvecklandet av stödjande digitala strukturer

Digitalisering och automatisering av administrativa processer

Grundskolenämnden ser ett växande behov av att stärka det digitala utvecklingsarbetet för att möta ökade krav på effektivitet, rättssäkerhet och hållbar resursanvändning. Förvaltningen behöver arbeta strukturerat med att införa digitala och automatiserade lösningar som avlastar verksamheten och möjliggör ett mer värdeskapande administrativt arbete. För detta behöver förvaltningen införa och förvalta nya digitala verktyg och arbetssätt vilket i sin tur kräver kompetensutveckling av medarbetare i de nya digitala processerna. En riktad satsning på digitalisering och automatisering beräknas på sikt minska handläggningstider, öka kvaliteten i administrationen samt frigöra tid för mer kvalificerat arbete närmast verksamheten.

Det finns redan idag exempel på digitala förbättringar och fler utvecklingsmöjligheter har identifierats. Vidare undersöks det om AI-system kan bidra till ett mer effektivt administrativt arbete för grundskoleförvaltningens personal.

Systembyten och upphandling

Utbildningsnämnderna har nu slutfört systembytet för barn- och

elevregistret (Edlevo) och därmed avslutas det gemensamma projektet Modern systemmiljö. Arbetet går nu in i en fas där kvarstående leveranser, integrationer och processer färdigställs och fokus skiftar till att optimera dessa, för att säkerställa att registret fullt ut möter verksamhetens krav. Fortsatta samarbete handlar också om att utveckla en gemensam analysplattform.

En leverans som inte hanns med under projekttiden är Edlevos aliasmodul där implementering behöver ske gemensamt över de tre skolförvaltningarna på grund av delade system och individer med olika roller i de olika förvaltningarna. Modulen kommer minska risker, tidskrävande manuellt dubbelarbete och komplex administration samt avsevärt stärka organisationens regelefterlevnad och informationssäkerhet kopplat till hanteringen av individer med skydd. Modulen kan också skapa förutsättningar för vårdnadshavare och personal med skydd att nyttja fler system som tillhandahålls av förvaltningen. Arbetet förväntas påbörjas under slutet av 2026 och fortgå under 2027 och medföra kostnader i att bygga om integrationer kopplat till Malmö stads identitetshantering samt gentemot andra system.

I samband med systemskiftet har även behovet av en tillfällig lagringslösning för historiska data identifierats, vilket är en förutsättning för att kunna efterleva lagstadgade krav på bland annat efterkontroll. Förvaltningen arbetar tillsammans med serviceförvaltningen och stadsarkivet för att etablera en ny form av mellanlagringsarkiv. Lösningen väntas skapa skalfördelar inom den digitala arkiveringen.

Även om projektet Modern systemmiljö avslutas bedöms införandet av Edlevo även under 2027 få påverkan på flera av förvaltningens administrativa processer. Bland annat krävs ett fortsatt arbete för anpassning till svensk nationell standard för enhetlig överföring av data och information mellan de olika it-system som används inom skolans verksamhet, för exempelvis skoladministration, schemaläggning, närvaro-/frånvarohantering, betygshantering och skolstatistik. Därutöver tillkommer arbete med beslutade och planerade nationella reformer, såsom tioårig grundskola och ett förändrat betygssystem, vilka ställer stora krav på förändrade administrativa processer under de närmaste åren bland annat vad gäller former för uppföljning av elevresultat. Det är än så länge oklart vilka extra kostnader de nya reformerna kommer innebära för förvaltningen men området bevakas kontinuerligt.

Under 2026 påbörjas även arbetet med upphandlingen av nytt elevhälsosystem i samverkan med gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen samt med stöd av andra förvaltningar. Upphandlingen förväntas vara klar till slutet av 2027 då nuvarande avtal löper ut.

Nya förordningar och lagar på området

Förvaltningen har fastställt nya riktlinjer för AI-användning inför att AI-förordningen, EU:s allmänna reglering av AI, träder i full kraft i augusti 2026. Ikraftträdandet innebär att ett ramverk för risknivåer kopplade till AI

och personuppgifter börjar gälla, vilket medför ökade krav på tillämpning och regelefterlevnad och förväntad tillsyn av Integritetsskyddsmyndigheten (IMY).

Teknikutvecklingen generellt präglas av en hög förändringstakt där AI-funktionalitet i allt högre grad integreras i befintliga programvaror och molntjänster. Detta ställer ökade krav på förvaltningens förmåga att genomföra kontinuerliga risk- och konsekvensanalyser av det digitala ekosystemet. Arbetet med att inventera och riskbedöma AI-funktionalitet i befintliga system är omfattande och kräver kontinuerlig kompetensutveckling.

Den nya cybersäkerhetslagen (NIS2) som trädde i kraft i januari 2026 innebär en utvidgning av tillämpningsområdet (tidigare endast elevhälsan) och därmed skärpta krav på informationssäkerhet i hela organisationen. En gapanalys från 2025 visar behov av betydande utvecklingsarbete för att möta lagkraven, särskilt inom kontinuitetshantering och tydliggörande av obligatoriska roller.

Sammantaget planerar förvaltningen att genomföra utbildningsinsatser inom dataskydd och informationssäkerhet för att höja kunskapsnivån och resiliensen i förvaltningen. Arbetet innebär även att förvaltningen etablerar en långsiktig struktur för att upprätthålla lagstadgad skyddsnivå.

Omvärldsanalys och strategiska riskfaktorer

Det säkerhetspolitiska läget och den ökade globala efterfrågan på beräkningskapacitet för AI, bedöms medföra risker för förvaltningens IT-infrastruktur. Förvaltningen behöver räkna med ökade kostnader och en möjlig begränsad tillgång till exempelvis datorer, mobiltelefoner och lärplattor. Internationella handelshinder och tullar kan ytterligare försvåra möjligheterna till kostnadseffektiv utrustningsförsörjning.

Osäkerheten kring användning av molntjänster med hemvist i tredjeland, såsom Microsoft 365 och Google Workspace, har i vissa avseenden intensifierats och ställer krav på långsiktig kontinuitetsplanering. Förvaltningen följer rättsutvecklingen och undersöker alternativa plattformslösningar för att säkerställa regelefterlevnad och en robust digital arbetsmiljö för elever och medarbetare.

Kommunbidrag

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka ekonomiska effekter kan uppnås till följd av förändrat arbetssätt/ samarbete med andra på kort och lång sikt?
- Vilka förändringar som innebär ökade kostnader eller lägre intäkter kommer att påverka nämndens verksamhet 2027? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?
- Vilka förändringar pågår eller planeras inom nämndens verksamhet som innebär minskade kostnader eller högre intäkter? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?

Sammanfattning ekonomiska förutsättningar inför 2027

Grundskolenämnden hade effektiviseringskrav 2023 och 2024 men budgetramen innehöll satsningar utöver indexerad pris- och lönekomensation 2025 och 2026. Under 2025 och 2026 har elevernas grundbelopp räknats upp med en högre procentsats än vad som hade krävts för att kompensera för väntade pris- och löneökningar. I ekonomisk prognos 2026 så prognostiserade grundskolenämnden att avvikelsen mot budget kommer att vara noll i samband med bokslutet.

Samtidigt som grundbeloppet har kunnat räknats upp med mer än pris- och löneökningar de senaste åren så kommer nämndens verksamheter att verka i en kontext med färre elever under den kommande tioårsperioden. Under mandatperioden har nämnden gått från att få komensation i budgetramen för utökad demografi till att från Nämndsbudget 2025 få mindre pengar på grund av en negativ väntad befolkningsutveckling i åldersgruppen 6-15 år. Enligt befolkningsprognosen så kommer den utvecklingen att fortsätta kontinuerligt de kommande tio åren. Nämnden får förvisso lägre kostnader när färre elever är inskrivna i nämndens verksamheter sett till att det är färre elever som ska få ett grundbelopp, men eftersom kostnaderna för en skola består till största del av fasta kostnader (till exempel lönekostnader) så kan det vara svårt att anpassa verksamheten på kort sikt. Det gör att när kostnaden för nämnden förvisso blir lägre i samband med tilldelning av resurser till stadens skolor, så står ofta en skola kvar med samma kostnader oavsett om skolans intäkter blir lägre på grund av att det är färre elever inskrivna på skolan. Grundskolenämnden kommer fortsätta sitt arbete med resursplanering för att skapa så goda förutsättningar för verksamheterna att bedriva verksamhet som möjligt.

Grundskolenämnden ser trots ett vikande elevunderlag ett ökat antal elever i skolformen anpassad grundskola, då andelen elever som skrivs in i skolformen ökar. Det är kostnadsdrivande för nämnden och ställer högre krav på fungerande lokallösningar samt bemanning med rätt kompetens. Demografijusteringen av nämndens kommunbidrag tar inte hänsyn till att andelen elever i anpassad grundskola ökar, vilket är negativt för nämnden.

Flera av de många förändringar av grundskolenämndens verksamheter som initierats från nationellt håll kommer att vara på plats till höstterminen

2028. Utöver förändringar för verksamheterna så kommer förändringarna att få ekonomiska konsekvenser. Borttagandet av förskoleklassen och införandet av en tioårig grund- och anpassad skola kommer till exempel att innebära ökade kostnader för nämnden då nämnden antagligen kommer att ha ytterligare fler elever i anpassad grundskola när en extra årskurs startar (från nio årskurser till tio). Dessa elever går idag antingen i förskoleklass, i anpassad grundskola där de får gå första året två år i rad eller så går de kvar i förskolan ett extra år. Vidare så innebär en tioårig grundskola att fler elever kommer att vara behöriga till att söka resursskola och få modersmålsundervisning, vilket också kommer att innebära ökade kostnader. Nämndens kommunbidrag behöver justeras för att kunna möta de förändringar som ny lagstiftning medför.

Statsbidrag

Grundskolenämnden prognostiserar att verksamheten får statsbidrag för drygt 600 mnkr år 2026. Nämndens tilldelning har ökat de senaste åren. Det råder emellertid osäkerhet kring tilldelningen av flera statsbidrag då beslut om huruvida statsbidrag, och då i vilken omfattning, ska tilldelas nämndens verksamhet ännu inte är tagna av Skolverket.

Vidare så råder det en generell osäkerhet kring tilldelningen av statsbidrag framöver. Beslut om tilldelning för 2026 har inte meddelats grundskolenämnden för alla aktuella statsbidrag. De beslut som hittills mottagits har inneburit både högre och lägre tilldelningar än budgeterat, till exempel så har tilldelningen av statsbidraget för stärkt kunskapsutveckling ("kunskapsbidraget") blivit högre medan tre skolor kommer att tappa tilldelning av statsbidraget för bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor för lärare i socioekonomiskt utsatta områden från höstterminen. Vidare är det exempelvis osäkert hur mycket nämnden kommer att få i kunskapsbidraget framöver, då det antyds i den senaste budgetpropositionen att det kan bli mindre kommande år. Statsbidraget utgör ungefär hälften av grundskolenämndens totala tilldelning av statsbidrag.

Grundskolenämnden hade föredragit långsiktiga statliga sektorsbidrag istället för statsbidrag som bygger på tillfälliga stödinsatser och där inriktningen riskerar att förändras med åren. Det hade gett bättre planeringsförutsättningar och antagligen större nytta för eleverna i slutändan.

Behov av investeringar i lokaler

Servicenämnden och tekniska nämnden ansvarar för uppförande av byggnader för samhällsservice inom Malmö stad utifrån respektive nämnds behov. Servicenämnden och tekniska nämnden lämnar i sin budgetskrivelse en investeringsplan som är framtagen i samarbete med lokalnyttjande nämnder. Investeringsplanen omfattar såväl beslutade som planerade investeringar för perioden.

Investeringar i skollokaler grundar sig i olika faktorer. Bland annat kan investeringarna grunda sig i demografiska förändringar, det vill säga att tillskapa platser för att möta ett ökat platsbehov i staden i sin helhet eller i ett avgränsat geografiskt område. I ett läge när investeringar i lokaler inte

grundar sig i en ökning av grundskoleelever måste detta bekostas av nämnden utan ett extra tillskott av pengar.

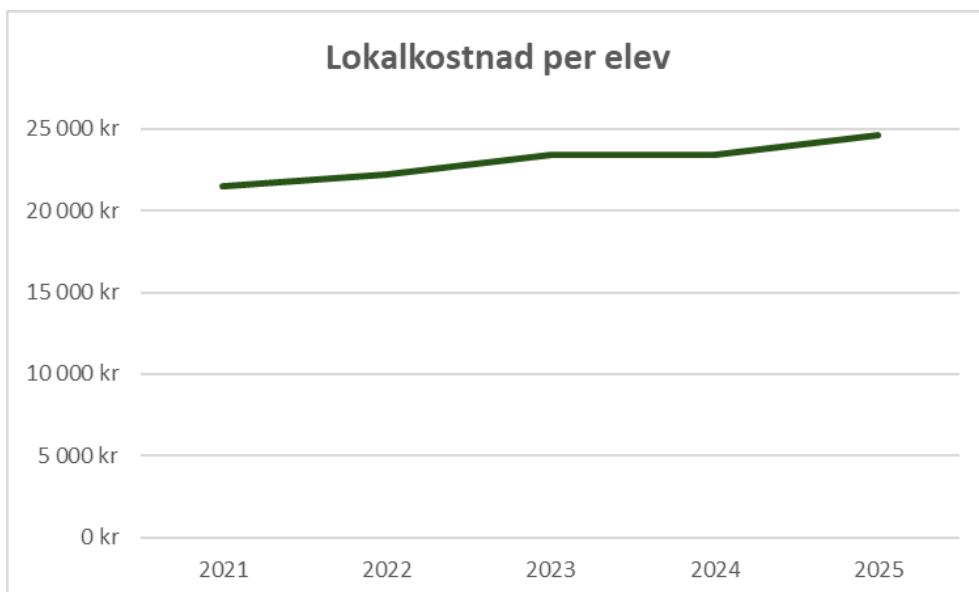
För att motverka en ökad lokalkostnad som ska fördelas på ett minskat elevunderlag kommer grundskolenämnden därför planera för att begränsa och prioritera bland investeringar och arbeta för ett effektivt lokalnyttjande.

Finansiering av driftkonsekvenser

Lokalkostnader utgör mellan 14% och 15% av grundskolenämndens totala kostnader. Rena hyreskostnader för den egna verksamheten utgör cirka 882 miljoner kronor i grundskolenämndens budget för 2026.

Lokalkostnaderna har ökat senaste åren primärt till följd av en kraftig utbyggnad av grundskoleplatser för att möta den ökning av elever som skett under samma period, men även för att åtgärder har behövt vidtas för att höja standarden i befintliga lokaler. Lokalkostnaderna per elev har ökat med cirka 13% mellan åren 2021 och 2025, vilket kan jämföras med att grundersättningen för varje elev har ökat med 15% mellan samma tidsperiod.

	2021	2022	2023	2024	2025
Lokalkostnad i Tkr, exklusive ersättning till fristående aktörer	729 000	766 000	836 000	843 000	890 000
Andel av nämndens totala kostnader, %	14,2 %	14,3 %	14,8 %	14,4 %	14,8 %

Källa: Grundskoleförvaltningen

Enligt nuvarande planering kommer hyreskostnaderna att minska under planeringsperioden. Tabellen nedan visar den beräknade minskningen av hyreskostnaden per år från 2026 till 2032. Den förväntade minskningen av hyreskostnaderna beror på minskade investeringar i skollokaler, framförallt minskad nybyggnation, samt avskrivningar av tidigare lokalinvesteringar.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2026– 2032
								Förändring
Hyresökning (tkr)		-7 000	-4 000	13 000	12 000	-3 000	0	11 000
Hyra (tkr)	882 000	875 000	871 000	884 000	896 000	893 000	893 000	1,2 %
Förändring mot föregående år %		-0,9 %	-0,5 %	1,5 %	1,4 %	-0,3 %	0 %	
Elever	35 915	35 926	35 510	35 010	34 542	34 209	33 899	-5,6 %
Förändring mot föregående år %		0,0 %	-1,2 %	-1,4 %	-1,3 %	-1,0 %	-0,9 %	
Hyra kr/ elev	24 558	24 348	24 515	25 245	25 943	26 097	26 350	7,3 %
Förändring mot föregående år %		-0,9 %	0,7 %	3,0 %	2,8 %	0,6 %	1,0 %	

Utifrån den planering som fastslagits i grundskolenämnden lokalbehovsplan, beslutad i december 2025, beräknas kostnaderna för hyror öka med 1,2 % under åren 2026 till 2032. Antalet elever prognostiseras att minska med 5,6 % under samma period. Hyreskostnaden per elev beräknas som en följd av detta öka med 7,3 %. Grundskolenämndens intäkter i form av kommunbidrag förväntas dock öka så pass mycket, utifrån generella uppräknings för pris- och löneökningar, under den angivna perioden att kostnaderna för lokaler som andel av grundskolenämndens budget förväntas att minska. Detta även om hänsyn tas till minskad demografiersättning.

Riktade statsbidrag och övriga bidrag

Riktade statsbidrag

RIKTADE STATSBRIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2026	Prognos 2027
Kunskapsbidraget	Skolverket	334 147	315 647
Arbetsmiljö lärare socioekonomiskt utsatta områden	Skolverket	71 500	44 000
Lärarlönelyftet	Skolverket	58 831	58 831
Karriärstjänster	Skolverket	38 399	38 399
Personalförstärkning	Skolverket	35 115	35 115
Inköpvissa läromedel	Skolverket	15 568	15 568
Statsbidr för inköp litteratur	Skolverket	8 131	8 131
Skapande skola	Kulturrådet	7 179	7 179
Läxhjälp	Skolverket	4 558	4 558
Säkerhetshöjande åtgärder	Skolverket	4 223	4 223
Sjukhuskolor samt insatser skolor	SPSM	4 300	4 300
Lovskola	Skolverket	3 643	3 643
Akutskola	Skolverket	3 535	3 535
Spetsutbildning	Skolverket	3 000	3 000
Skolsociala team	Skolverket	2 604	2 604
RIKTADE STATSBRIDRAG	Summa	594 733	548 733

Övriga bidrag

ÖVRIGA BRIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2026	Prognos 2027
Momskompensation		48 767	48 767
Maxtaxa	Skolverket	41 609	57 000
Schablonintäkt statsbidrag flyktingar	Migrationsverket	10 800	4 300
AMS, lönebidrag	Arbetsförmedlingen	5 222	5 222
EU-bidrag	Europeiska unionen	3 000	3 000
Donationsmedel	Diverse donationsfonder	1 000	1 000
Hållbara övergångar	Europeiska socialfonden	1 245	0
Papperslösa barn	Skolverket	1 700	1 500
ÖVRIGA BRIDRAG	Summa	113 343	120 789

Den totala tilldelningen av statsbidrag och bidrag 2026 är en prognos, då beslut inte är fattade om tilldelning för alla sökta statsbidrag än. Därmed är

även prognosen för 2027 osäker, och i de flesta fall baseras den på att utfallet för 2026 blir som prognostiserat.

Grundskolenämnden väntar sig en tilldelning av statsbidrag och övriga bidrag som är något högre än budgeterat. Tilldelningen är högre då ramen för bland annat statsbidraget för stärkt kunskapsutveckling, "kunskapsbidraget", blev högre än budgeterat. För 2027 är tilldelningen osäker. Vidare så har en förändring av reglerna för maxtaxa ändrats under året med start från halvårsskiftet, vilket får konsekvensen att grundskolenämnden tilldelas mer pengar än budgeterat. Förändringen lär fortsätta att gälla även nästa år, vilket ger en än högre prognostiserad intäkt eftersom förändringen då kommer att gälla hela året. I gengäld väntas föräldraintäkterna för fritidshemsavgifter att minska.

I maj fick grundskolenämnden besked om att tre skolor som idag får statsbidraget för bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor för lärare i socioekonomiskt utsatta områden inte längre kommer att få statsbidraget från och med höstterminen 2026. Det innebär stora konsekvenser för de enskilda skolorna. I samma beslut anges att den totala ramen för statsbidraget kommer att sänkas till läsåret 2026/2027, vilket gör att nämnden riskerar att bli tilldelade ännu mindre pengar nästa läsår.

Projektet "Hållbara övergångar" har varit ett treårigt projekt där medel tilldelats från Europeiska socialfonden. Projektet avslutas i mitten av 2026.

Begäran om investeringsram

Servicenämnden och tekniska nämnden ansvarar för uppförande av byggnader för samhällsservice inom Malmö stad utifrån respektive nämnds behov. Servicenämnden och tekniska nämnden lämnar i sin budgetskrivelse en investeringsplan som är framtagen i samarbete med lokalnyttjande nämnder. Investeringsplanen omfattar såväl beslutade som planerade investeringar för perioden.

Grundskolenämnden gör mindre investeringar för den egna verksamheten, både investeringar på skolor som är kompensationsgrundande för den enskilda skolan men skolor kan även göra inköp som räknas som investeringar. Kompensationsgrundande investeringar kan till exempel avse uppstart av nya skolplatser och skolformer eller arbetsmiljöåtgärder. Inköp som skolor gör som räknas som investeringar avser större inköp av produkter som har en livslängd som överstiger tre år, exempelvis projektorer eller andra inventarier som används i verksamheten.

Grundskolenämndens bedömer inte att det finns ett behov av en utökad investeringsram den närmsta framtiden. Antalet elever väntas minska den kommande tioårsperioden, men det kommer alltid att finnas ett visst behov av att kunna göra investeringar för att göra befintliga lokaler ändamålsenliga vid nyskapande av en viss typ av platser, till exempel platser inom anpassad grundskola där antalet elever väntas öka trots en minskning av det totala antalet elever.

Investeringsram

Begäran om investeringsram 2027 samt plan för 2028-2032 (belopp i tkr)

Investeringsstyp	Begäran 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032
	59 000	59 000	59 000	59 000	59 000	59 000
Summa investeringsram	59 000	59 000	59 000	59 000	59 000	59 000